İSLAMDA UBUDİYYET'İN (KULLUĞUN) MANASI

معنى العبودية في الإسلام

[Türkçe – Turkish – تركي]

şeyh Muhammed Salih el-Muneccid

الشيخ محمد صالح المنجد

Terceme: IslamQa
koordinasyon: Sitesi Islamhouse

ترجمة: موقع الإسلام سؤال وجواب

تنسيق: موقع IslamHouse.com

2013 - 1434

IslamHouse.com

İSLAMDA UBUDİYYET'İN (KULLUĞUN) MANASI

İslam da ibadetin manasını açıklamanızı rica ediyorum. (Allah'a kulluk ve insanlara kulluğun manası).

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Bir Müslümanın Allah Azze ve Celle'ye olan ibadeti/kulluğu, Allâh Subhânehû ve Teâlâ'nın Kitabı'nda emrettiği ve onun için peygamberler gönderdiğidir. Allah Azze ve Celle'nin buyurduğu gibi:

((ولقد بعثنا في كل أمة رسولاً أن اعبدوا الله واجتنبوا الطاغوت)) [النحل:36]

«Biz her ümmete, yalnız Allah'a ibadet etmeleri ve şeytandan da sakınmaları için bir peygamber gönderdik.» (Nahl: 36)

Ubudiyyet (ibadet/kulluk etmek) lügatte, "et-ta'bîd" (itaat ettirmek, boyun eğdirmek) kelimesinden alınmıştır. "Abbettut-tarîk" dediğinde, yani yolu kullanıma açtım, demektir. Allah'a ibadetin genel ve özel olmak üzere iki manası vardır. Şayet bununla, "boyun eğilen" kastedilirse, bu, genel manadır. Buna bütün mahlukat girer. Aşağısıyla-yukarısıyla bütün âlem, akıl sahibi, yaş, kuru, hareket eden, etmeyen, kâfir, mümin, iyi, kötü, bunların hepsi de Allah Azze ve Celle'nin yarattıklarıdır, emri ile idare ettiğidir ve onlardan her birinin durduğu bir haddi vardır.

Şayet bununla, Allah'ın emirlerine itaat eden kul kastedilirse ki bu kâfirler olmaksızın müminlere özeldir. Çünkü onlar, Allah'a hakkıyla kulluk eden müminlerdir. Onlar öyle kimselerdir ki, Allah Azze ve Celle'yi Rububiyeti'nde, Uluhiyeti'nde, İsim ve Sıfatları'nda birlemişler ve O'na hiçbir şeyde ortak koşmamışlardır. Allah Azze ve Celle'nin iblis kıssasında buyurduğu gibi:

((قَالَ رَبِّ بِمَا أَغْوَيْتَنِي لأُزَيِّنَنَّ لَهُمْ فِي الأَرْضِ وَلأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ (39) إِلا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ (40) قَالَ هَذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيمٌ (41) إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ إِلا مَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْغَاوِينَ)) [سورة الحجر:39-42]

«Şeytan ise şöyle demişti; "Rabbım! Beni azdırmış olman dolayısıyla yeryüzündeki günâhları Âdem oğulları için süsleyecek ve hepsini azdıracağım. Ancak içlerinden ihlâslı kılınan kulların müstesna". Rabbı da buyurmuştu ki: "Vazgeçilmesi mümkün olmayan dosdoğru yol budur. Sana uyan azgınlar dışında, senin kullarım üzerinde hiçbir gücün yoktur".» (Hicr: 39-42)

Allah Azze ve Celle'nin emrettiği ibadete gelince, bunun manası: Allah Azze ve Celle'nin sevdiği ve razı olduğu zahiri ve batini fiil ve sözlerin genel ismidir. Bunu bozan her şeyden uzak olmaktır. Bu tarife, "Lâ ilâhe illallâh Muhammedun Rasûlullâh" şehadeti, namaz, oruç, Allah yolunda cihad, iyiliği emretmek, kötülükten yasaklamak, Allah'a, meleklerine, peygamberlerine ve Âhiret gününe iman girmektedir. Bu ibadetleri ayakta tutan ise, kulun kastının Allah'ın rızası ve Âhiret diyarı olduğu ihlastır. Allah Azze ve Celle şöyle buyurdu:

((ويتجنبها الأتقى الذي يؤتي ماله يتزكى وما لأحد عنده من نعمة تجزى إلا ابتغاء وجه ربه الأعلى ولسوف يرضى)) [الليل:17-21]

«Malını verip temizlenen, günâhlardan da en çok sakınan kimse ise, o ateşten uzak tutulur. Onun malını vermesi ise, yanındaki başkasına âit bir nimete karşılık olmak üzere değil, fakat yüce Rabbinin rızasını kazanmak içindir. Yakında kendisi de Allah'ın vereceği nimetlerden razı olacaktır.» (Leyl: 17-21)

İbadette ihlas ve sıdkın olması zorunludur. Bir mümin, Allah'ın emrettiklerini yerine getirme, yasaklarından kaçınma, Hesap Günü Allah'la karşılaşmak için hazırlık yapmak; acizliği, tembelliği terk etmede ve nefsin hevasına uymasına engel olmada gayret sarf etmeli. Allah Azze ve Celle'nin buyurduğu gibi:

((يا أيها الذين آمنوا اتقوا الله وكونوا مع الصادقين)) [التوبة:119]

«Ey îman edenler! Allah tan korkun ve sadıklarla bir olun.» (Tevbe: 119)

Sonra, ibadet yaparken, yapılan o ibadetin muhakkak Allah Rasûlu sallallahu aleyhi ve sellemin sünnetine uyması gerekir. Bir kul, Allah Azze ve Celle'ye O'nun emirleri doğrultusunda ibadet

etmelidir. Yoksa, insanların hevasına ve dinde sonradan uydurdukları bidatlerle değil. İşte, Allah Azze ve Celle'nin katından gönderdiği Muhammed sallallahu aleyhi ve selleme uymadan maksat budur. İbadette muhakkak ihlasın, sıdkın ve Allah'ın Kitabı ve Rasûlu sallallahu aleyhi ve sellemin sünnetine uyması gerekir. Bütün bunları öğrendikten sonra, bizim için ortaya çıkıyor ki, bu tariflere zıt olan her şey insanlara kulluktur. Riya, (insanlara gösteriş olsun diye ibadet etmek) insanlara kulluktur. Şirk, insanlara kulluktur. Allah'ın emirlerini terk etmek ve insanların rızasını kazanmak için Allah Azze ve Celle'yi öfkelendirmek insanlara kulluktur. Rabbisine itaati terk edip, hevasına uymayı onun önüne geçiren kimse kulluk mefhumundan dışarı çıkmış ve doğru olan yola muhalefet etmiştir. Bunun içindir ki Allah Rasûlu sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

«تعِسَ عبد الدينار، وتعِس عبد الدرهم، وتعِس عبد الخميصة، وتعِس عبد الخميلة، إن أُعطِي رضي، وإن لم يُعط سخِط، تعِس وانتكس، وإذا شِيكَ فلا انتقش».

"Dinarı kulu perişan olsun. Dirhemin kulu perişan olsun. Gömleğin (giyeceğin) kulu perişan olsun. Ağaçlığın kulu perişan olsun. Şayet ona verilirse razı olur, verilmezse öfkelenir. Perişan olsun, yere düşsün. Ayağına diken batsa onu çıkaran bulunmasın."

Allah'a kulluk, muhabbeti, korkuyu, ümit etmeyi içine alır ve bir araya getirir. Bir kul, Rabbisini sever, O'nun cezalandırmasından korkar, O'nun rahmetini ve sevabını umar. Bu ise olmazsa olmaz olan ibadetin/kulluğun üç rüknüdür.

Allah'a kulluk zillet değil, bir şereftir.

Allah Azze ve Celle'den bizleri Salih kullarından kılmasını dileriz. Salat ve selam Peygamberimiz Muhammed sallallahu aleyhi ve sellemin üzerine olsun.